

**rijksuniversiteit
groningen**

**faculteit gedrags- en
maatschappijwetenschappen**

inholland
hogeschool

DRS. JEANY VAN BEELEN-SLIJPER

**DR. SASKIA KUNNEN (RUG)
PROF.DR. PAUL VAN GEERT (RUG)
DR. JEROEN ONSTENK (INH)**

STUDIEKEUZE

...EN WAT KAN IK LATER DAN WORDEN?

- Achtergrond onderzoek studiekeuzeprocess
- Bevindingen :
 - exploratie en commitment
 - tijdsperspectief
 - motivatie
 - beeld en verwachtingen
- Stellingen & Discussie

**IK WIL NIET WETEN
WAT IK LATER WORD**

Postbus 1045 6801 BA Arnhem www.loesje.nl

**IK WIL WETEN WIE
IK NU BEN**

het broertje
van *Loesje*

HET ONDERZOEK

- De aanleiding
- De praktijk
- Diversiteit aan theorieën en onderzoeksmodellen
- Studiekeuze: weinig specifiek onderzoek naar het achterliggende proces in relatie tot studieresultaat

HET ONDERZOEKSPROBLEEM

- HOOFDVRAAG:
- Welke processen spelen bij startende hbo-studenten een rol in het traject studiekeuze – studievoortgang – studiesucces cq studie-uitval en hoe wordt dit traject beïnvloed?

Vanuit het voortraject :

- * Hoe komen aankomende juridische studenten tot een studiekeuze
- * Wat is de rol van ondersteuning bij studiekeuze?
- * Wat is de weerslag daarvan op studievoortgang?

HET ONDERZOEK : FOCUS

- Drie conceptuele benaderingen die procesmatige kant van studiekeuzeprocess meenemen:
- Interactionele theorieën
- Theorieën loopbaanleren
- Theorieën vanuit ontwikkelingspsychologie
- Study & career choice: the most central domain of identity formation (Erikson, 1968)

ONDERZOEKSOPZET EN OPERATIONALISATIE

- Periode & soort onderzoek
- Onderzoekspopulatie
- Getrianguleerde aanpak
- Gegevensverzameling : GIDS →
Groningen Identity Development Scale

GIDS: EXPLORATIE EN COMMITMENT

- Exploratie:
 - Mogelijkheden onderzoeken alvorens een binding aan te gaan.
 - Zelfonderzoek/
Experimenteren met waarden en overtuigingen.
 - Informatie inwinnen over alternatieven en deze tegen elkaar afwegen.
- Commitment:
 - Binding of standpunt t.o.v. een bepaald gebied, waar je helemaal achter kunt staan en waarvoor je je wilt inzetten.
 - Een sterke binding: een binding waarin geïnvesteerd wordt en die ervaren wordt als richtinggevend.

BEVINDINGEN EXPLORATIE EN COMMITMENT

- Juridische studenten scoren significant lager op exploratie dan de normgroep.
- De keuzes die zij maken zijn niet gedaan op basis van voldoende exploratie ervaring.
- Ze hebben wel commitment maar die binding heeft niet te maken met de opleiding of school. Ze hebben vooral binding aan een abstract toekomstperspectief.

BEVINDINGEN TIJDSPERSPECTIEF

- Interviews: praten over de studiekeuze is praten over de toekomst
- Het concept tijdsperspectief kwam als een belangrijk thema naar voren
- Respondenten : verschillen in tijdsperspectief
- Tijdsperspectief →
 - de tijdspanne van de perceptie van de student
 - Van de huidige situatie
 - Van de verdere studie
 - Van het latere werk of beroep

CLASSIFICATIES TIJDSPERSPECTIEF

- KTT – Korte termijn tijdsperspectief
- LTT – Lange termijn tijdsperspectief
- DT – Diffuus tijdsperspectief

VOORBEELDEN TIJDSPERSPECTIEF

KORT:

'Belangrijk voor mij wat betreft de keuze voor SJD(sociaal juridische dienstverlening) is dat ik 't naar m'n zin heb en dat ik de vakken leuk vind' (SM9-P2)

'Ik ben toen goed gaan kijken en er veel over gaan lezen. Ik ben hier ook op de open dag geweest. Voorlichting was heel duidelijk, ik wist precies welke vakken ik zou krijgen, ze gingen overal diep op in' (FE10-P1)

LANG:

'Ik heb nooit inhoudelijk gekeken naar HBO-Rechten maar meer wat je ermee kon worden'.(MH13-P2)

'Het lijkt me vooral leuk het werk dat je daarna hebt. Wil later advocaat worden, of rechter'...(SM1-P1)

DIFFUUS:

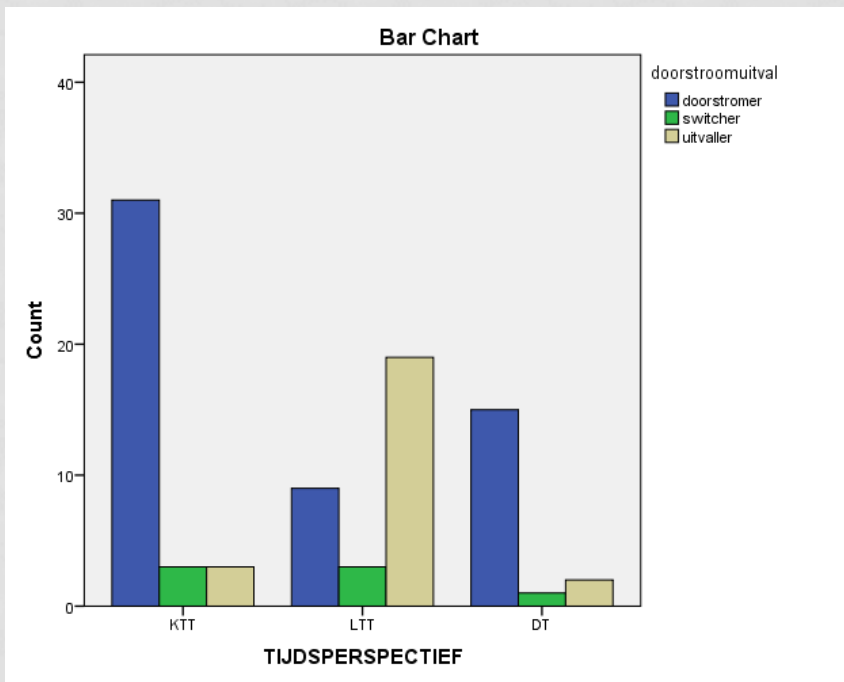
'Nou, rechten heb je overal. Je kunt het overal gebruiken. Dus ik vind het een algemeen ding, en daar ben ik meer van, algemeen. Hoe meer, hoe beter'(SM18-P1)

'Nou, wat me vooral trok in de opleiding was zeg maar dat het heel erg breed was. Dus ik kan me in de opleiding heel erg oriënteren in waar ik eventueel heen zou kunnen gaan' (SZ38-P1)

ROL VAN HET TIJDSPERSPECTIEF

- Wat is de rol van het tijdsperspectief in het studiekeuzeproces?
- Hangt het tijdsperspectief samen met de studievoortgang?
- Is er samenhang tussen oriëntaties en het tijdsperspectief waarmee aan de studie wordt begonnen?
- Wat betekenen deze oriëntaties voor verkrijgen het beeld en de verwachtingen van de studie en voor het verdere verloop van het studiekeuzeproces?

TIJDSPERSPECTIEF EN DOORSTROOM

- Doorstromers
- Hebben grotere focus op het 'hier en nu' bij de studiekeuze.
- Inhoud van de studie is belangrijker dan het latere beroep.

- Uitvallers
- Uitvallers hebben grote focus op het latere beroep.
- Het beeld dat ze hebben van dat beroep is abstract en onbereflecteerd.

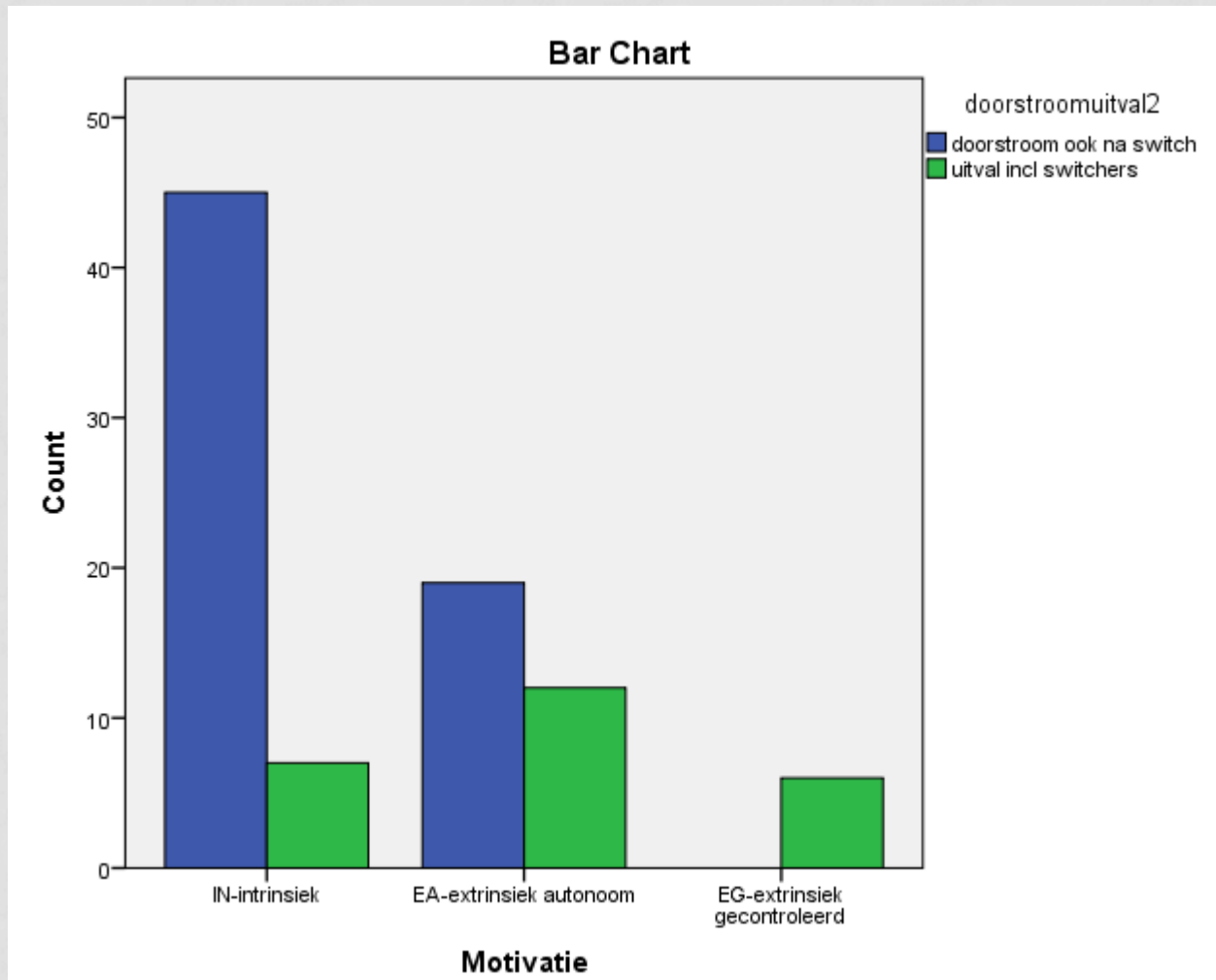
MOTIVATIE

- De kwaliteit van de motivatie is van belang

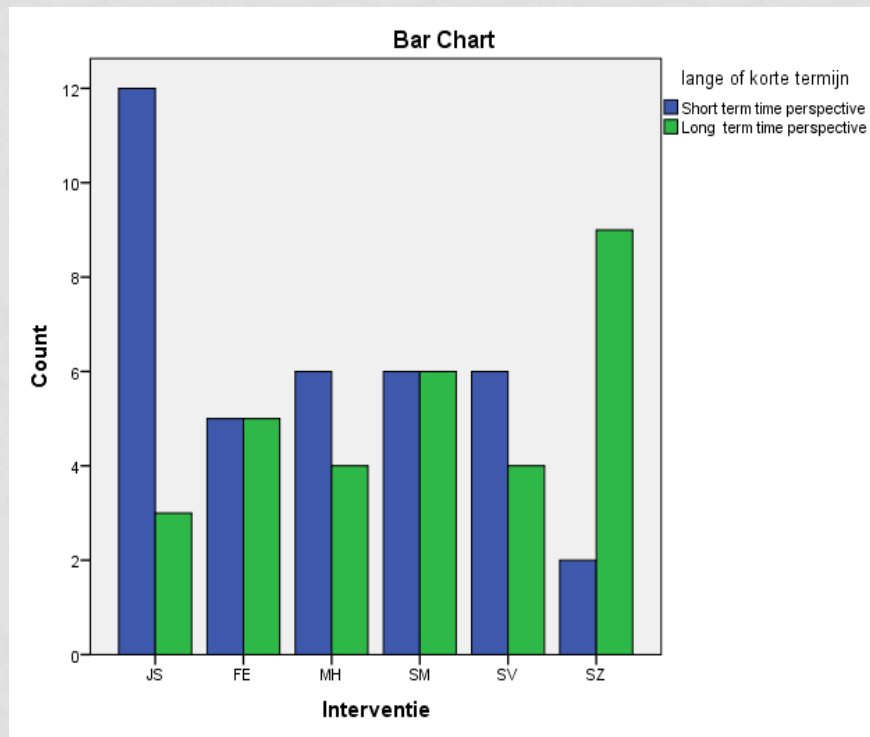
(Vansteenkiste, 2009;
Deci & Ryan, 1985)

- Intrinsieke motivatie
- Extrinsieke autonome motivatie
- Extrinsieke gecontroleerde motivatie

MOTIVATIE EN DOORSTROOM

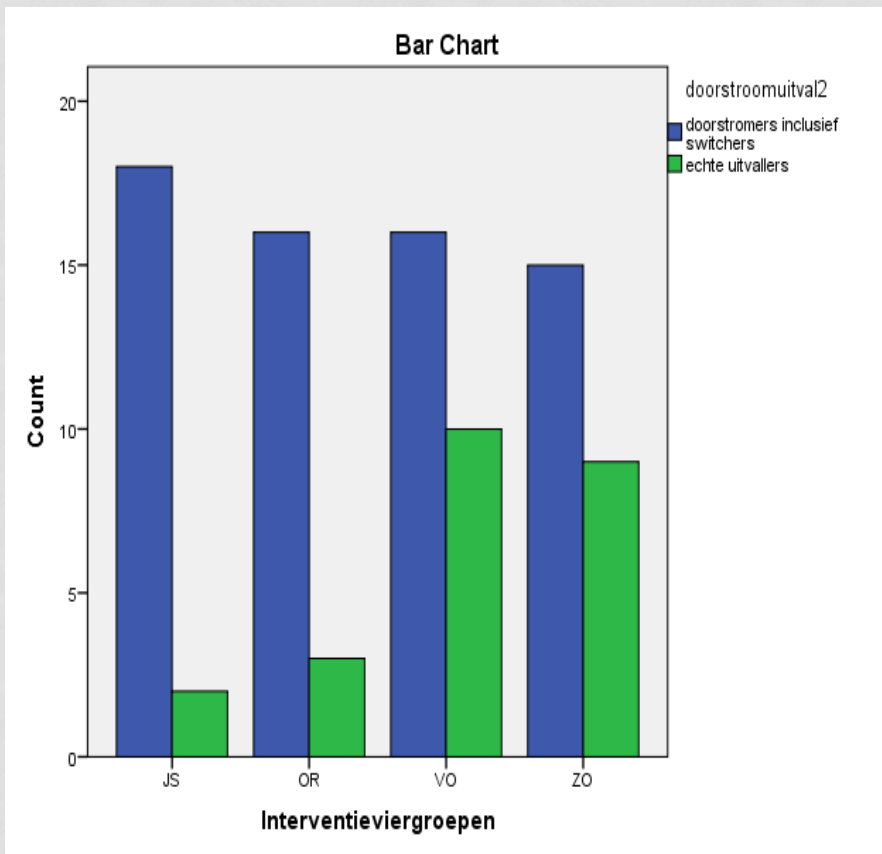

TIJDSPERSPECTIEF EN ORIËNTATIE

- Respondenten met het meest intensieve voorbereidings-traject hebben meer een KTT.
- Respondenten zonder voorbereiding hebben meer een LTT.

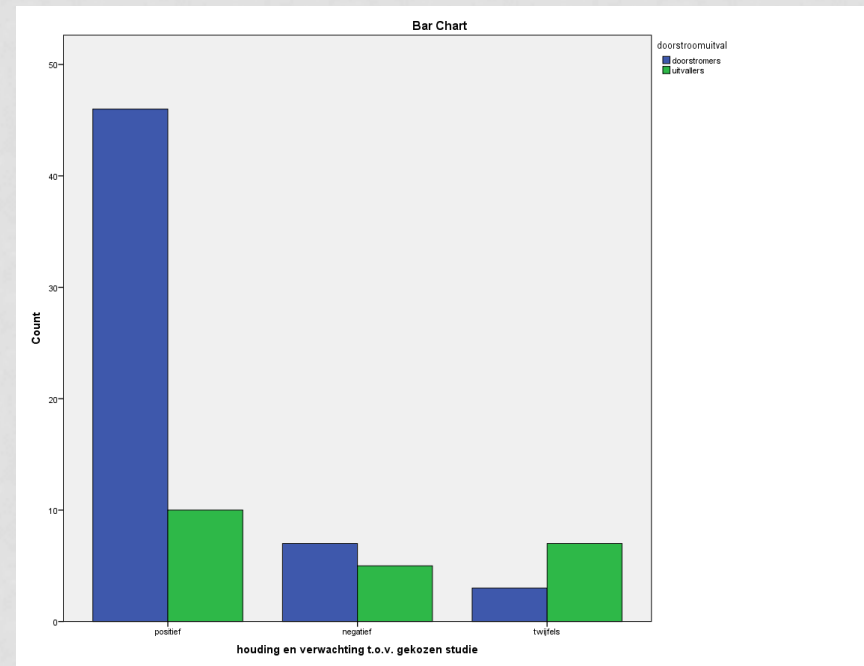
ORIËNTATIE EN DOORSTROOM

- Er bevinden zich significant meer doorstromers in de groep JS, gevolgd door de groep OR.
- De meeste uitvallers bevinden zich in de groepen VO en ZO.

BEELD EN VERWACHTINGEN

- Een positief beeld genereert meer studiesucces.
- Studenten die met twijfels aan de studie beginnen lopen meer risico om uit te vallen.
- Studenten die vanuit een 'negatieve' keuze aan opleiding beginnen vallen per definitie niet meer uit.

EEN AANTAL BELANGRIJKE CONCLUSIES

- Juridische studenten scoren significant laag op exploratie.
- Personen met LTT vallen significant meer uit dan personen met een KTT.
- Personen die vanuit twijfel aan de studie beginnen (en deze houden) vallen meer uit. Studenten die vanuit een 'negatieve' keuze hun studie kiezen vallen niet per definitie uit.
- Intensieve oriëntatie trajecten dragen meer bij aan het 'ervaren' hoe de studie werkelijk is, verhogen de commitment en laten studenten kiezen op basis van inhoud.

STELLINGEN

- Studiekeuze is eigenlijk een blind date.
- Foute studiekeuze (uitval, switch) is niet te voorkomen → verantwoordelijkheid 'voor de poort' of 'na de poort'?
- Studiekeuze en beroepskeuze zijn aan elkaar gekoppeld.
- Exploratie:
 - Veel keuzes kunnen goed zijn: waar of niet waar?
 - Hoe kunnen we jongeren motiveren m.b.t. studiekeuze?
 - Informatievoorzieningsgedachte: een juiste?
 - Bij wie ligt de taak om exploratie te stimuleren?

REFERENTIES

- Slijper, J., Kunnen, E.S., Onstenk, J., & Van Geert, Slijper, J. , Kunnen, E.S. & Onstenk, J., van Geert, P. (2016). The Role of Time Perspective, Motivation , Attitude and Preparation in Educational Choice and Study Progress. Hindawi Publishing Corporation Education Research International , Volume 2016, Article ID 1382678
- Van Beelen-Slijper, J. De Zin en onzin van matching, <http://www.scienceguide.nl/201408/zin-en-onzin-van-matching.aspx>
- Kunnen, E. S. (2011). Studiekeuze en studiekeuzebegeleiding vanuit een ontwikkelingspsychologisch gezichtspunt. Navigator Onderwijs, module leerlingenzorg vo. Alphen aan de Rijn: Kluwer.

DANK VOOR UW AANDACHT

JEANY.VANBEELEN@INHOLLAND.NL